हनुमान आणि शबरी निश्चल प्रेम व समर्पणतेचे प्रतिक आहे

श्रीराम व लक्ष्मण पुढे जातातण तेव्हा त्यांना एक गरीब भीलनी मिळतेण शबरी अशी भक्तीन जिच्या अंतर्मनात इतक्या भावना भरलेल्या आहेत. श्रीरामाच्या भक्तित अखंड बुडालेली आत्मा, जी फक्त श्रीरामांच्या दर्शनाची अतुरतेने वाट बघत आहे. तीची आशा होती की, एक ना एक दिवस श्रीराम नक्की येतील, आणि त्यांना खाण्यासाङ्गी एक-एक बोराची चव बघून गोड-मधूर बोरं तीने श्रीरामासांङ्गी काढून ङ्खेवलेले होते, अशाच प्रकारे ह्या संसारात सुध्दा अशा गरीब, प्रभु प्रेमात अखंड बुडालेल्या आत्मा आहेत, ज्या एका परमेश्वरावर अटल निष्ठा आहे, त्यांची एवढी भावना आहे की, ते त्याचं सगळ काही ईश्वरासाङ्गी लावू शकतात. परमपिता परमात्मा निराकार रामसुध्दा अशा भक्तांसाङ्गी कृतज्ञ आहे. आणि म्हणून जेव्हा भक्तांच्या भावनां फळ देण्यासाङ्गी येतो, तेव्हा परमेश्वर साधारण रुपात येतो, परंतू त्या साधारण रुपात त्यांना फक्त भावनांची ओथंबलेली आत्माच ओळखू शकतात. तेव्हाच तर म्हटलं जाते की परमेश्वर गरीबाचा वाली आहे. आणि हीच परमेश्वराला ओळखणारी माणस, अन्य आत्म्यांना मार्ग दाखवण्याच्या निमित्त बनतात. आत्मा राम सुध्दा मार्ग दाखवण्याच्या निमित्त बनते.

श्रीराम व लक्ष्मण पुढे ऋषिमंत पर्वताकडच्या दिशेने जातात. तिथे त्याचे परमभक्त हनूमान भेटतात. ते सुध्दा आपल्या ईष्ट श्रीरामाची वाट पाहट असतात. श्रीराम आणि लक्ष्मणाच्या समोर हनुमानच त्यांना साधारण रुपात भेटतात. हनुमान म्हणजेच ज्याने अनुमान आणि अभिमानाचे हनन केलेले आहे. ज्यामध्ये साहस आहे, श्रध्दा आहे, समर्पण भावना आहे. ज्याची बुध्दी परमेश्वराप्रति समर्पित आहे. जो साहसी आहे, तो म्हणजे हनुमान भलेही त्याच स्वरुप बंदर समान आहे, भलेही त्याच्यामध्ये काहीना काही चंचलता आहे. पण तरीसुध्दा ज्याच्यामध्ये समर्पण भावना आहे, तो म्हणजे हनूमान, ज्याच्यात अभिमान नाही, ज्याच्या मनात फक्त परमेश्वराचीच आङ्खवण आहे. तो खरा हनुमान.

हनुमान त्यांना त्याच्या मित्राकडे (सुग्रीव) घेऊन येतो, तेव्हा सुग्रीव सुध्दा परमात्म्याला शरण जातो, सुग्रीव म्हणतो, ''हे परमेश्वरा, मी जो आहे, जसा आहे आपल्या चरणी आहे, आपल्या शरणात आहे तेव्हा कोणीही आत्मा भलेही पराजीत झालेली असो, वा कितीही वाईट असो पण जर ती परमात्म्याला शरण आली असेल तर परमेश्वर त्याला मदत करण्यासाङ्गी बांधलेला असतो. परमेश्वर सुध्दा वचन देतात की मी तुझे गेलेले राज्य परत मिळवून देईन, तु पून्हा त्या राज्याचा अधिकारी होशील, परमेश्वर सुध्दा समर्पण बुध्दी असणाऱ्यासाङ्गी सगळं काही करु शकतो, परमेश्वर तर शक्तिचा सागर,अमर्याद क्षमतेचा आहे.

सुग्रीवाचा भाऊ बाली ज्याने त्याचं राज्य व पत्निला हिसकावून घेतले, सुग्रीव इतका शक्तिशाली नव्हता. पण परमेश्वराच्या शरण गेल्यामुळे त्याला मदत मिळाली. परमेश्वराला आपला साथी बनवल्याने सुग्रीव शक्तिशाली बालीला सुध्दा हरवतो. बाली अहंकाराचे प्रतिक आहे, जे बलपुर्वक कोणाचाही अधिकार हिसकावून घेतात, अशा आत्म्यांना परमेश्वर शक्तिहीन करतात, आणि शरण आलेल्या सुग्रीवला मदत करतात. त्याच गेलेले राज्य त्याला पुन्हा मिळवून देतात. तेव्हा सुग्रीवाचा अभिषेक होतो. तेव्हा पाच तत्व सुध्दा अशिर्वाद देतात. म्हणजे पाचही तत्व त्याच्या आधीन होतात. आणि त्याच्या सेवेत सहयोगी बनतात. परमेश्वर सुध्दा हेच सांगतात की, तुम्ही स्वतः स्वराज्य स्थितीत या, तर प्रकृति सुध्दा तुमच्या सेवेत हजर होतील.

परंतु राज्यभिषेक झाल्यानंतर सुग्रीव त्याच्या दिलेल्या वचनाला विसरला की मी श्रीरामाला, सीतेचा शोध लावण्यासाङ्गी आणि तिला सापडण्यासाी मदत करेल. हे वचन तो विसरला, तेव्हा लक्ष्मण उग्र रुप घेऊन सुग्रीवाकडे येतो, त्याला दिलेल्या वचनाची आङ्खवण करुन देतो. याचा अभिप्राय असा आहे की, जी आत्मा स्वराज्य प्राप्त करते ती परमेश्वराचे दिव्य कार्य पूर्ण करण्यात सहयोगी बनते, हे दिव्य कर्तव्य आहे, आत्मा रुपी सीतेला रावण्याच्या जेल मधून सोडवण्याचा.

आता प्रश्न उङ्गतो की सीतेला शोधण्यासाङ्गी कोणाला पाङ्खवायचं ? कोणात एवढी समर्थी आहे ? तेव्हा हनुमानात ती समर्थी होती. पण त्यावेळेस तो स्वतःच्या शक्ति विसरलेला होता. विस्मृती झालेला होता तेव्हा त्याला स्मृति दिली की, हे हनुमान, तु कोण आहे ? तुझ्याजवळ अमर्याद शक्ति, अमर्याद क्षमता आहे, तेव्हा परमेश्वर आपल्याला श्रेष्ठ स्वमान देतात. आपणसुध्दा हनुमााप्रमाणे विस्मृतिचे शिकार झालो होतो. आपल्या सुध्दा आपल्यात असलेल्या शक्तिचे भान नव्हते. म्हणुन म्हटलं जाते, हनुमान म्हणजे ज्याने अनुमान व अभिमान याचे हनन करुन स्वतःमध्ये अमर्याद साहस, शक्ति क्षमा याचा अनुभव केलेला आहे, परमेश्वर आपल्याला आपल्या शक्ति व गुणांची पुन्हा स्मृति देऊन जागृत करतो, परमेश्वर येउुन आपल्यात ती शक्ति भरतो, जे

असंम्भव ला संम्भव करतो, विशाल समुद्राला पार करणं अवघड होते, पण अनुमानाने त्याला एक छलांग देऊन पार करुन संम्भव केले. अनुमान म्हणजेच तो एकाग्र बुध्दि आहे, ज्याच्या बुध्दित एका परमात्म्या शिवाय कोणीच नसतो. ज्याच्यात एकाग्रता आहे, आत्मविश्वास आहे, श्रध्दा आहे, ते मोठ्यातले मोठे कार्य करण्यात समर्थी राखतात.

हनुमान जसा जसा पुढे जातो, तसा त्याच्या समोर उभ राहतो तो मेनाळ पर्वत, तेव्हा तो पर्वत म्हणतो की थोडयासाठी तु विश्राम कर आणि मगच पुढे जा, तेव्हा हनुमान म्हणतो की, पुरुषार्थीच्या मार्गात आराम हराम आहे, अशा प्रकारे तो मेनाळ पर्वताला सुध्दा पाडतो, विश्रामाचा विचार सुध्दा येत नाही, कारण त्याच्या बुध्दित एकच विचार असतो की, जे लक्ष आहे त्याची प्राप्ती परमेश्वराच्या कार्यासाठी मी वचनबध्द आहे, तो पर्यंत वचन पूर्ण होत नाही, तो पर्यत माझ्यासाठी आराम हराम आहे. तेव्हा पुरुषार्थीच्या जीवनात आळस हा नसतो, कारण आळस सफलते पर्यत पोहचण्यास मोठा अडसर आहे.

- ब्रह्माकुमारीज् वार्ता फिचर्स

www.bkvarta.com